

AB'NE UYUM SÜRECİNDE TÜRK GIDA HUKUKUNDA SON GELİŞMELER

Mehmet KILIÇ*

Özet

Gıda konusundaki problemleri çözmek üzere ilk kanuni faaliyetlerin Avrupa'da 13. yüzyılda başlamasına karşılık, Türk Hukukunda ilk kanuni düzenlemelerin 1961 Anayasası döneminden itibaren başladığı görülmektedir. Türk hukukunda gıda konusu ilk defa halkın gereği gibi beslenmesinin sağlama görevinin devlete verildiği 1961 Anayasasının 52. maddesinde yer almış; bu Anayasa döneminde gıda konusuyla ilgili özel bir hukuki düzenleme yapılmamıştır. 1966 yılında hazırlanan Merkezî Hükümet Teşkilâtı Araştırma Projesi Yönetim Kurulu Raporunda, gıdalarla ilgili her türlü denetim, yetki ve sorumluluğun farklı kuruluşlar tarafından yürütülmesi eleştirilmiş ve bu konuda tek bir kamu kurumunun yetkilendirilmesi önerilerek bir gıda mevzuatının oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır. 1961 Anayasası döneminde, özel bir hukuki düzenleme yapılmamakla birlikte, bu dönemde kabul edilen değişik plan ve programlarda, gıdalarla ilgili her türlü faaliyetin tek bir kamu kurumu aracılığıyla yürütülmesi ve bu konuda özel bir kanuni düzenlemenin zaman kaybetmeksizin kabul edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Gıda konusunda 1982 Anayasasının değişik maddelerinde yer verilmiş ve bu hükümler doğrultusunda yapılan çalışmalar sonucunda özellikle AB'ne üyelik sürecinin başlamasının da etkisiyle 1995 yılında 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname kabul edilmiş, bu Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak da bir dizi mevzuat oluşturulmuştur. Ancak, gerek AB'nde gıda hukuku konusunda ortaya çıkan gelişmeler, gerekse bu alanda ortaya çıkan diğer bazı sorunlarda 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yetersiz kalması, bu alanın özel bir hukuki düzenlemeye kavuşturulması zorunluluğunu doğur-

---

* A.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Dışkapı-Ankara Tel: 03125961559, Fax: 03123185360
E-mail: kilic@agri.ankara.edu.tr

muştur. Bu zorunluluk da dikkate alınarak 2004 yılında 5179 sayılı Kanun kabul edilerek gıda hukukuna ilişkin genel esaslar özel ve bağımsız bir hukuki düzenlemeye kavuşturulmuştur. Bu nedenle, anılan kanun hükmünün, gıdalarla ilgili her türlü faaliyet, yetki ve sorumlulukların AB mevzuatı dikkate alınarak irdelenmesi ve eksik ve yetersiz kalan noktaların ortaya konulması, Gıda Hukukunun gelişmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Gıda hukuku, AB Gıda hukuku, Gıda mevzuatı, 5179 sayılı Kanun